

SWOT-analyse

Een duidelijk zicht krijgen op de interne sterkten/zwakten van de organisatie en de externe kansen/bedreigingen die zich aandienen, is niet enkel een handig instrument bij de opmaak van uw beleidsplan, maar kan ook een goede basis zijn bij het ontwerpen van een kwaliteitsvol vto – beleid. Uit deze analyse kunnen naast de beleidsuitdagingen immers ook de opleidingsbehoeften afgeleid worden. Bij het opmaken van deze analyse kan ook de input van externe partners belangrijke info opleveren.

1. Omgevingsanalyse

- **Opportunities** (= kansen) identificeert de factoren waarmee de organisatie te maken heeft die mogelijkheden bieden voor de verbetering van de positie van de organisatie. Welke kansen doen zich voor in de omgeving die ons toelaten onze missie beter te bereiken?
- **Threats** (= bedreigingen) brengt de zaken in beeld die de positie van de organisatie kan verzwakken. Welke factoren kunnen het bereiken van onze missie belemmeren?
- Bijvoorbeeld ontwikkelingen en trends, doelgroepen en hun behoeften, samenwerkingsvormen, financieringsmogelijkheden, overheidsmaatregelen, technologische factoren, arbeidsmarktevoluties, ...

2. Organisatie-analyse

- **Strengths** (= sterkten) brengt de interne sterke punten in beeld die de organisatie in staat moet stellen om mogelijke “bedreigingen” vanuit de omgeving te kunnen opvangen. Waar zijn we als organisatie goed in?
- **Weaknesses** (= zwakten) brengt de punten in beeld waaraan gewerkt moet worden om te kunnen voldoen aan de nieuwe eisen die vanuit de omgeving worden gesteld. Wat zijn onze minder goede kanten?
- Bijvoorbeeld organisatiestructuur, personeel (competenties, ervaring, opleidingsniveau), huisvesting – organisatiecultuur, strategisch beleid, samenwerkingsverbanden, financiële middelen, ...

Om een inzicht te krijgen in de wisselwerking tussen de invloeden vanuit de omgeving en de mogelijkheden van de organisatie om eventuele bedreigingen op te vangen of kansen te benutten, moeten de vier elementen met elkaar in verband gebracht worden.

Dit verband kan als volgt worden samengevat:

	Kans	Bedreiging
Sterkte	Investeer Deze combinatie leidt tot een voordeel voor de organisatie, een versteviging van haar positie. Ga ervoor !	Verdedig Zet alleen of met hulp van derden middelen in om de bedreiging op te vangen. Alle hens aan dek!
Zwakte	Beslis Maak de keuze: zelf investeren, desinvesteren of samenwerken.	Schadebeheersing Wordt je met deze combinatie geconfronteerd, kan je weinig anders doen dan de schade zoveel mogelijk proberen te beperken.

Onderstaand schema kan een hulpmiddel zijn om deze combinaties visueel in kaart te brengen:

	Kansen			Bedreigingen		
Factoren	1	2	3	1	2	3
Sterkten	1					
	2					
	3					
Zwakten	1					
	2					
	3					

- Het opnemen van teveel analyse-elementen verlaagt de bruikbaarheid van het instrument. Daarom is het belangrijk duidelijke keuzes te maken en enkel die SWOT-elementen op te nemen die het meest van belang zijn. Een criterium om keuzes te maken tussen sterkten en zwakten, kansen en bedreigingen zijn de belangrijkheid en urgentie van deze factoren.

Schema prioriteitstelling:

Belangrijkheid	Urgentie	
	Laag	Hoog
Laag	Niet kiezen!	Lage prioriteit, keuze afhankelijk van beleidskader.
Hoog	Lage prioriteit, keuze afhankelijk van beleidskader.	Hoge prioriteit !

- Tips voor het opstellen van een bruikbare SWOT – analyse:
 - Neem uw beleidsplan/kwaliteitshandboek als uitgangspunt.
 - Beperk het aantal elementen dat opgenomen wordt in de analyse.
 - Haal interne en externe elementen zorgvuldig uit elkaar (neem één aspect slechts één keer op).
 - Probeer de analyse zoveel mogelijk te objectiveren (bv. door het opstellen van de analyse in een multidisciplinair team).
 - Probeer de SWOT – elementen zoveel mogelijk concreet en ondubbelzinnig te formuleren.
 - Leg een duidelijke link tussen de analyse en de vto – plannen.